

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
Tuzlanski Kanton
Općinski sud u Banovićima
Broj: 127-0-Su-25-000066
Banovići, 29.01.2025.godine

TROGODIŠNJI AKCIONI PLAN ZA IMPLEMENTACIJU
„STRATEGIJE ZA UNAPREĐENJE RODNE
RAVNOPRAVNOSTI U PRAVOSUĐU BIH“
ZA PERIOD 2025 – 2027 GODINA

Banovići, januar 2025. godine

UVOD

Strategiju za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH usvojilo je Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH 29.10.2020.godine, sa krajnjim ciljem omogućavanja jednakog pristupa pravdi i jednakosti svih građana pred zakonom, te je predviđeno da se Strategija implementira primjenom metode *gender mainstreaming*-a, odnosno pristupa u donošenju politika, zakona, programa, koji uzima u obzir različite interese i potrebe muškaraca i žena.

Nakon provedenog monitoringa primjene Strategije od strane VSTV BiH, na osnovu informacija o realizaciji akcionih planova dostavljenih od strane pravosudnih institucija u BiH za period 2022-2024.godina, koji propusti su ukazivali na opće nerazumijevanje svrhe izvještavanja, ali i slabu posvećenost realizaciji aktivnosti *gender mainstreaming*-a, pravosudne institucije u Bosni i Hercegovini su obavezane da donesu nove trogodišnje akcione planove za implementaciju Strategije za period 2025 – 2027.godina.

Cilj Akcionog plana provedenog u periodu 2022 – 2024.godina, je bio da se nosioci pravosudnih funkcija i druge osobe zaposlene u Općinskom sudu u Banovićima upoznaju sa činjenicom da su dužni u svom radu da poštuju i pridržavaju se principa rodne ravnopravnosti i vode računa da svojim radnjama i postupcima ne čine seksualno i rodno zasnovano uznemiravanje. Takođe, provođenjem ovog Akcionog plana u Sudu se nastojala osigurati i promovisati rodna ravnopravnost u okviru nadležnosti ove institucije u procesu upravljanja, odlučivanja i predstavljanja, a u cilju zaštite pojedinačnih ljudskih prava i sloboda garantovanih Ustavom Bosne i Hercegovine, zakonima i drugim pozitivnopravnim propisima u Bosni i Hercegovini, te obavezujućim međunarodnim dokumentima.

Nakon izvršene analize procenat provođenja aktivnosti predviđenih prethodnim Akcionim planom sprovođenja „Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH“ Općinskog suda u Banovićima za period 2022-2024.godina je iznosio 95,00%.

Akcionim planom je bila predviđena realizacija 4 (četiri) strateška cilja, sa 10 (deset) planiranih aktivnosti i to:

- prvi strateški cilj je sačinjavalo 3 (tri) planirane aktivnosti koje su realizovane 100,00%,
 - drugi strateški cilj je sačinjavalo 2 (dvije) planirane aktivnosti koje su realizovane 75,00%,
 - treći strateški cilj je sačinjavalo 2 (dvije) planirane aktivnosti koje su realizovane 100,00%,
 - četvrti strateški cilj je sačinjavalo 2 (dvije) planirane aktivnosti koje su realizovane 100,00%,
- odnosno od 10 (deset) planiranih aktivnosti, realizovano je 9,5 (devet i pola) realizovanih aktivnosti, što čini 95,00 % realizacije akcionog plana u periodu 2022-2024.godine.

U realizaciji akcionog plana za period 2022-2024.godina učestvovalo je 26 zaposlenih:

- od čega je bilo 18 (osamnaest) žena (69,23%) i 8 (osam) muškaraca (30,77%),
- radnu grupu je sačinjavalo 6 (šest) članova, od čega je bilo 3 (tri) žene (50,00%) i 3 (tri) muškarca (50,00%),
- radnu grupu je sačinjavao 1 (jedan) sudija, muškarac (100,00%) i 5 (pet) ostalih zaposlenika od čega 3 (tri) žene (60,00%) i 2 (dva) muškarca (40,00%),
- od čega su bila 2 (dva) nosioca aktivnosti, oba žene (100,00%) ostali zaposleni.

Prilikom realizacije akcionog plana za period 2022-2024.godina provedena je anonimna anketa za zaposlene u Općinskom sudu u Banovićima, koja je sadržavala pitanja koja se tiču ličnog mišljenja zaposlenih o rodnoj ravnopravnosti, seksizmu, uslovima rada kada je u pitanju rodna ravnopravnost i slično, te su rezultati te ankete pokazali pozitivne uslove za rad i svijest zaposlenih o pojmovima kao što je rodna ravnopravnost. Takođe su provedene dvije eksterne ankete objavljene na web stranici suda, jedna 12.05.2022.godine koja je imala 149 pregleda i ni jedan popunjen upitnik (0,00% učešća u anketi) i druga 11.12.2023.godine koja je imala 128 pregleda i jedan popunjen upitnik koji je u potpunosti izražavao pozitivne stavove u komunikaciji ovog suda i anketirane osobe muškog spola (0,78% učešća u anketi).

Kao što je navedeno u izvještaju VSTV BiH o provedenom monitoringu primjene Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH od 05.06.2024.godine, odnosno u Sažetku rezultata provedenog monitoringa primjene Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu u BiH, poteškoće utvrđene u ovom sudu su takođe u najvećoj mjeri nezainteresovanost uposlenika za tematiku rodne ravnopravnosti, općenito postojanje uvjerenja o tome da u pravosuđu BiH nema stereotipa i predrasuda, te nedovoljan broj obuka na temu rodne ravnopravnosti, o čemu i govori procentualna analiza uključenog osoblja u realizaciji akcionog plana za period 2022-2024.godina, kao i procentualna analiza radne grupe uspostavljene za pripremu i realizaciju akcionog plana za implementaciju Strategije.

Kada je riječ o primjerima dobre prakse nastoji se raditi na edukacijama uposlenika na temu rodne ravnopravnosti, kao i na unapređenju komunikacije između suda i korisnika usluga suda.

U narednom trogodišnjem periodu će se nastojati postići veći nivo aktivnosti na svakom strateškom cilju, sve u cilju bolje implementacije Strategije primjenom metode *gender mainstreaming*-a, sa ciljem omogućavanja jednakog pristupa pravdi i jednakosti svih građana pred zakonom i u cilju zaštite ljudskih prava i sloboda garantovanim Ustavom Bosne i Hercegovine, zakonima i drugim pozitivnopravnim propisima u Bosni i Hercegovini, te obavezujućim međunarodnim dokumentima.

TROGODIŠNJI AKCIONI PLAN ZA PERIOD 2025 – 2027.GODINA

Za implementaciju „Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH“ u Općinskom sudu u Banovićima.

Mjesto realizacije: Općinski sud u Banovićima, Banovići.

OSNOVNI PODACI O ČLANOVIMA RADNE GRUPE

Radna grupa od sedam članova je imenovana Odlukom Predsjednice suda broj: 127-0-Su-25-000066 od 23.01.2025.godine.

PRAVNI IZVORI

Prilikom sačinjavanja trogodišnjeg akcionog plana za period 2025-2027.godina našli smo uporište u sljedećim dokumentima:

- Strategiji za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH (usvojena od strane VSTV-a BiH u 29.10.2020. godine),
- Akcionom planu provođenja „Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH“ broj: 127-0-Su-22-000285 od 23.09.2022.godine za period 2022-2024-godina,
- Zakonu o zabrani diskriminacije („Službeni glasnik BiH“, broj: 59/09),
- Zakonu o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 32/10).

SVRHA/CILJ PROJEKTA:

Svrha/cilj ovog projekta je omogućavanje jednakog pristupa pravdi i jednakosti svih građana pred zakonom bez obzira na spol i/ili rod.

Navedeni cilj planiramo postići kroz sljedeće aktivnosti: unaprijediti znanja i nivo svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi; obezbjediti da su radnim procesima u sudu obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi kao dio ciljeva radnih procesa institucije; obezbjediti da se sva lica koja dođu u kontakt sa pravosudnom institucijom jednako tretiraju i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i/ili rod; obezbjediti da sva lica koja dođu u kontakt sa pravosudnom institucijom (stranke, svjedokinje/svjedoci i drugi) smatraju da je ista osnovana na principima rodne ravnopravnosti.

OČEKIVANI REZULTATI PROJEKTA:

- Podizanje svijesti kod svih zaposlenica/zaposlenika ovog Suda o protivzakonitosti i nedozvoljenosti rodno zasnovanog i seksualnog uznemiravanja, te bilo koje vrste drugačijeg postupanja po ovom osnovu.
- Uspostavljanje standarda ponašanja sa dostojanstvom i uvažavanjem prema svim zaposlenicama/zaposlenicima i korisnicima sudskih usluga.

CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI

PREGLED AKTIVNOSTI GENDER MAINSTREAMING KOJE ĆE SE PREDUZETI, NOSITELJICA /NOSILACA IMPLEMENTACIJE AKTIVNOSTI, ROKOVA ZA NJIHOVO PREDUZIMANJE, NAČINA I ROKOVA IZVJEŠTAVANJA O PROVOĐENJU

Mjere koje treba poduzeti u okviru plana aktivnosti	Nositeljice/nosioci	Rok za preduzimanje	Način i rokovi izvještavanja	Očekivani rezultati
I. Strateški cilj: <i>Rukovoditeljice/rukovodioci pravosudnih institucija i ostale uposlenice/uposlenici postavljaju, kao jedan od prioriteta institucije, unapređenje znanja i nivoa svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaming-a, rodnoj ravnopravnosti i jednakom pristupu pravdi</i>				
1. Održavanje edukacije/seminara za osoblje pravosudne institucije s ciljem unapređenja znanja i visine svijesti o pojmu roda, rodnim normama, metodi gender mainstreaminga, rodnoj ravnopravnosti, jednakom pristupu pravdi, diskriminaciji i podizanju svijesti o različitim oblicima nasilja na osnovu roda a naročito nad ženama.	Predsjednica suda Vladine i nevladine organizacije	Mjera u kontinuitetu, -decembar 2025. godine; -decembar 2026. godine; -decembar 2027. godine	Pismeni izvještaj. Web stranica suda.	Nakon provedenih edukacija očekuje se podizanje svijesti prvenstveno nosioca pravosudnih funkcija a i ostalih zaposlenika.
II. Strateški cilj: <i>Rukovoditeljice/rukovodioci pravosudnih institucija i ostale uposlenice/uposlenici osiguravaju da su rodni procesima u pravosudnim institucijama obuhvaćena pitanja rodne ravnopravnosti i jednakog pristupa pravdi, kao dio ciljeva radnih procesa institucije.</i>				
1. Prilagođavanje Pravilnika i sistematizacije radnih mjesta i web stranice rodno senzitivnom jeziku.	Predsjednica suda	-decembar 2025. godine	Pismeni izvještaj.	Izrazi koji budu korišteni u Pravilniku a imaju rodno

	Administratorka suda IKT referent			značenje, koristit će se neutralno i odnosit će se jednako i na ženski i na muški spol.
2. Provođenje interne i eksterne ankete radi pregleda opšte slike o svijesti uposlenih i drugih korisnica/korisnika pravosuđa o pitanjima vezanim za rodnu ravnopravnost i jednak pristup pravdi.	Radna grupa IKT referent	-juni 2026. godine	Pismeni izvještaj.	Analiziranje i utvrđivanje stanja svijesti u svrhu procjene napretka u odnosu na postavljenu mjeru.
III. Strateški cilj: Rukovoditeljice/rukovodioci pravosudnih institucija i ostale uposlenice/uposlenici osiguravaju da se sve osobe koje dođu u kontakt sa pravosudnim institucijama tretiraju na jednak način, kao i da im se omogući jednak pristup pravdi bez obzira na spol i/ili rod.				
1. Postavljanje plakata na ulazu u zgradu suda s ciljem jasnog isticanja opredjeljenosti suda na osiguravanju jednakog tretmana svih osoba i jednakog pristupa ostvarivanju njihovih prava, te poruka ohrabrenja da kontakt osobi suda prijave nepravilnosti ili nejednak tretman po pitanju rodne ravnopravnosti.	Predsjednica suda Administratorka suda Radna grupa	-decembar 2025. godine	Pismeni izvještaj.	Uputiti jasnu poruku javnosti i svim osobama koje dolaze u kontakt sa radom suda na nedvosmisleni opredjeljenost suda na osiguravanje jednakog tretmana za sve pri ostvarivanju njihovih prava, te ih ohrabriti i omogućiti da kontakt osobi suda prijave

					nepravilnosti ili nejednak tretman po pitanju rodne ravnopravnosti.
IV. Strateški cilj: Sve osobe (stranke, svjedokinja/svjedoci, profesionalne stranke i drugi), koje dođu u kontakt sa pravosudnim institucijama, bilo da je takav kontakt ostvaren usmeno, pismeno ili putem društvenih mreža, smatraju da su pravosudne institucije utemeljene na principima rodne ravnopravnosti. I žene i muškarci imaju visok nivo povjerenja u pravosuđe.					
1. Održavati web stranicu suda ažurnom u smislu prilagođavanja rodno senzitivnom jeziku, upoznavanje javnosti sa Akcionim planom za provođenje Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH.	Predsjednica suda Radna grupa IKT referent	Mjera u kontinuitetu, -decembar 2025. godine; -decembar 2026. godine; -decembar 2027. godine; (pratiti provođenje mjere prilikom svake objave na web stranici suda)	Pismeni izvještaj	Nakon usvajanja Akcionog plana putem web stranice suda obavjestiti javnost o usvajanju Akcionog plana za provođenje Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH, te pratiti provođenje mjere u smislu korištenja termina koji se jednako odnose i na ženski i na muški spol, prilikom svake objave na web stranici suda.	

Plan komunikacije i vidljivost Projekta:

Ovaj Akcioni plan će se proslijediti Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine, a u sklopu programa implementacije "Strategije za unapređenje rodne ravnopravne u pravosuđu BiH", te će isti u saradnji sa relevantnim institucijama biti proveden u ovom sudu.

